

Меркаванне

КСЕНАФОБИЯ — ГЭТА НЕ ПА-НАШАМУ

Брэсцкі абласны суд абвясціў рашэнне:

24 гады пазбаўлення волі неаязычніку, які забіў цяжарную жанчыну

Пра тое страшнае забойства пісалі шмат у лютым мінулага года. У тым ліку і наша газета. У Кобрыне вечарам на цёмным баку вуліцы зламаныя напаў з нажом на сямейную пару. Спачатку ён некалькі разоў ударыў мужчыну, потым стаў рэзаць жанчыну, якая была на апошніх месяцах цяжарнасці. І, відаць, дабіў бы абаіх, каб не выпадковы нарад міліцыі, што праезджаў побач. Забойца спалохаўся і ўцёк. Міліцыянеры сталі аказваць дапамогу людзям, што сцякалі крывёю. Мужчыну адвезлі ў бальніцу, яго ўдалося выратаваць. Жанчына і яе ненароджанае дзіця загінулі.

Потым, калі яго затрымалі, высветлілася, што хлопец не ведаў іх раней і не меў намеру забіваць менавіта іх. У той вечар з халоднай зброяй ён выйшаў на паляванне... на людзей. Яму сустрэлася вось гэтая маладая пара цыганоў, якія ішлі ў госці да сваякоў. Калі б на шляху забойцы аказаўся яйрэі, кітаец, карзец, магчыма, яго спасці бы той жа лёс. Ён ненавідзеў людзей па нацыянальнай і расавай прыкмеце. Усё гэта пазней высветлілася падчас следства.

Следчыя прыйшлі да высновы, што на сваёй старонцы «УКантакце» пад выдуманым імем Святаслаў Ваяводзін хлопец адкрыта прапагандаваў гвалт у адносінах да прадстаўнікоў нябелай расы і нацыянальную варожасць. Абвінавачанне палічыла, што матывам нападения стала яго прыхільнасць да неанацысцкай, фашысцкай, расісцкай, нацыяналістычнай ідэалогіі. На яго старонцы перыядычна мільгала выява Гітлера, паяўляліся знакі свастыкі. Адпаведныя татуіроўкі хлопец насіў на руцэ. У яго быў створаны цэлы альбом адпаведных матэрыялаў, відэаролікаў па азначанай тэме. З усіх гэтых матэрыялаў патыхала нянавісцю.

Хто ж гэты забойца, што так старанна рыхтаваў сваю чорную справу, што доўга выходзіў у сабе «місіянера па ачыстцы грамадства»? Пра апошняе, дарэчы, гаворыцца ў дакуменце абвінавачання: «Абвінавачваны адчуваў нянавісць і неапраўчанасць да асоб цыганскай нацыянальнасці, абвінавачваў іх у паразітычным ладзе жыцця, неахайнасці, незаконным узбагачэнні, апанаваны місіяй забіць прадстаўнікоў гэтай нацыянальнасці з мэтай «ачышчэння» грамадства, 11 лютага 2018 года...» Дык вось гэта адзін з нашых юнакоў, 20-гадова ўраджэнец Пінска, навучэнец чацвёртага курса Кобрынскага політэхнічнага каледжа. Ён вучыўся на рэзчыка па дрэве. Хлопец

добра малюе. Не курыць, не п'е, заўсёды займаўся спортам. «Неканфліктны, ветлівы, дысцыплінаваны, з усімі меў роўныя адносіны, добра вучыўся, сярэдні бал складае амаль 7,5» — так пра яго гаварыла ў судзе дапытаная ў якасці сведкі выкладчыца, куратар групы. Яшчэ ў ходзе следства высветлілася, што абвінавачваны цікавіўся гісторыяй, многа чытаў, асабліва пра Старажытную Русь, у яго кнігі адпаведныя бачылі на тумбачцы.

...Цікавіўся гісторыяй, але трактаваў падзеі па-свойму — згадалі аднакурснікі. Калі праходзілі тэму Другой сусветнай вайны, дзе гаварылася пра Халакост, масавае забойства людзей цыганскай нацыянальнасці, Андрэй прарывала, ён не хаваў непрыязнасці да ахвяр. Але ж маладыя людзі не звярталі на гэта ўвагі. Ці мала хто што гаворыць? Гаворыць можна ўсялякае, гаворыць можа ўсякі. А вось забіваць...

Я пайшла ў суд, каб паглядзець на яго і пашукаць адказаў на пытанне: адкуль бярэцца зло? І не здзівілася б убачыўшы ў клетцы панурага, затурканага, разгубленага маладога чалавека. Зусім не, ясны погляд, не пазбаўлены цікаўнасці да таго, што адбываецца, некаторая нават упэўненасць у сабе. Яна праяўлялася ў кароткіх адказах на пытанні суддзі. Калі ў яго пытаюцца, ці згодзен ён з тым ці іншым выказваннем, дзеяннем, ці няма пытанняў да сведка, ён адказвае хутка, дакладна, выразна. І зусім не пакідае ўражання, што чалавек раскайваецца ў зробленым, хоць апошняе прагучала ў першы дзень суда.

Падсудны скарыстаў сваё права не даваць паказанняў у судзе. Але агучыў зварот, напісаны загадзя: «Сваю віну я прызнаю ў поўным аб'ёме і без якіх-небудзь выключэнняў. Я поўнасцю ўсвядоміў усю цяжкасць і гнюснасць сваіх дзеянняў. Прычынай, што паслужыла здзяйсненню такіх цяжкіх злачынстваў, з'явілася тое, што я трапіў пад уплыў групы людзей, якія распаўсюджваюць у сетцы інтэрнэт шкодніцкую інфармацыю, разлічаную на яшчэ не сфарміраваную свядомасць і мысленне падлеткаў... Я не прашу ва ўсіх прабачэння і не заклікаю да спагады толькі з адной прычыны — я гэтага не заслугую». Нежаданне выступаць у судзе ён растлумачыў «вялікім сорамам, шчырым раскаянем», а таксама нежаданнем раздзяляць пацярпелых «сваёй прысутнасцю і сваім голасам». Прыгожа напісана, але ў шчырасць пакаяння не надта паверыў муж 31-гадовай Сняжаны, якая загінула ад рук забойцы. Яна чалака дзіця, у яе яшчэ засталася 11-гадовая дачка ад першага шлюбу. Пацярпелы — грамадзянін Беларусі, яго жонка з Украіны, яна жыла тут па

відзе на жыхарства. Іх у ходзе следства правярылі нават на дачыненне да нарказлачынстваў. Высветлілася, што ні яны, ні члены іх сям'яў гэтай крымінальнай справай не займаліся. Бо падазраваны адразу паведаміў следчым пра свае падазрэнні наконт таго, што муж з жонкай выйшлі з дому, каб прадаць наркатыкі.

Пазней яшчэ ўстанавілі двух цыганоў, якіх ён пакрыўдзіў за два месяцы да таго ў дызель-цягніку Брэст — Луцінец. 17-гадовую дзяўчыну збіў з ног, а яе брата некалькі разоў ударыў. Ён не праходзіў міма людзей, якіх лічыў горшымі за сябе.

Дык хто ж гэты хлопчык прывабнай знешнасці з правільнымі рысамі твару, якога потым назавуць неаязычнікам? Яго сустрэў бы на вуліцы, не тое што спужаўся б, наадварот, звярнуўся па дапамогу, калі б яна спатрэбілася. Ён на выгляд звычайны і чалавечны. Тады хто і калі так выеў яго маладую душу і запоўніў пустое месца нянавісцю? Можна, праблема ў сям'і? Але на суд падтрымаць яго не з'явіліся ні родныя, ні блізкія. А можа, сям'я зусім ні пры чым.

Прадстаўнік пракуратуры доўга высвятляў у выкладчыцы, якую выхавальную работу тая праводзіла і якое пакаранне панесла за гэты выпадак. Куратарка групы разгублена даводзіла, што яна болей увагі ўдзяляла тым, хто дрэнна вучыўся, меў праблемы з паводзінамі. У гэтага ж сапраўды ўсё было добра, амаль узорны навучэнец. Яе работу па выхаванні прызналі нездавальняючай і аб'явілі вымову. Ну і сапраўды, каб яна завезла групу на экскурсію ў Брэсцкую крэпасць, не адбылося б трагедыі? Тут усё глыбей і цяжэй. Калі ён дысцыплінаваны вучань, ён паехаў бы на ўсе экскурсіі: і ў крэпасць, і ў мінскую «Яму», а потым прыехаў бы і пад выгладам Святаслава Ваяводзіна заклікаў бы забіваць. Тут трэба думаць, як у глабальным сэнсе даводзіць да свядомасці юнага пакалення, што галоўная каштоўнасць на свеце чалавек і яго жыццё. З малых дзён даводзіць. Як зрабіць так, каб маладыя глядзелі «Спісак Шындлера» Спілберга і чыталі, напрыклад, «Два браты» Бена Элтана, а не ўсялякую экстрэмісцкую і чарнасоценную лухту? Вядома, трэба гаворыць пра гэтыя і падобныя творы найперш у сям'і, потым у школе.

Гэта забойства, несумненна, стала шокам для ўсяго грамадства. Як адзначала дзяржаўны абвінаваўца на судзе, раней забойстваў па такіх матывах у нас не было. Гэта наогул не характэрна для Беларусі. І суровы прысуд павінен стаць урокам для прыхільнікаў расісцкай ідэалогіі. А для нас усіх папярэджаннем: нельга страчваць пільнасць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Прапановы і цэны

Білет на «Базар»

Фота: БелТА

У канцы мінулага тыдня ў Віцебску пачалі прадаваць білеты на канцэрты самага вядомага на постсавецкай прасторы фестывалю. А з 25 лютага білеты даступныя на сайтах і ў касах білетных аператараў kvitki.by і ticketpro.by. Мы пацікавіліся цэнамі відовішчаў.

Нагадаем, што XXVIII Міжнародны фестываль мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» сёлета пройдзе з 8 да 17 ліпеня.

На цырымонію адкрыцця, 11 ліпеня, можна набыць білет ад 65 да 195 рублёў. Сярод зорак: Валерыі Лявонцьеў, Тамара Гвердцытэлі, Стас Міхайлаў, Таццяна Буланова, Аляксандр Панаётаў, ВІА «Самацветы», «Арыэль», Ядвіга Паплаўская, Анатоль Ярмоленка, Ірына Дарафеева, Алёна Ланская ды іншыя.

Канцэрт урачыстага закрыцця 15 ліпеня можна ўбачыць за 45—110 рублёў. Хто выйдзе на сцэну, яшчэ невядома, у дырэкцыі адзначылі, што спіс выступоўцаў будзе даступны ў сярэдзіне сакавіка.

10 ліпеня ў Летнім амфітэатры спяе Стас Міхайлаў. Кошт білетаў — ад 30 да 70 рублёў.

13 ліпеня ў віцебскім Лядовым палацы за 10—48 рублёў можна ўбачыць выступленні дзяржаўнага балета на лёдзе з Санкт-Пецярбурга. У той жа дзень у Летнім амфітэатры — «КВЗ-канцэрт чэмпіёнаў і фіналістаў вышэйшай лігі Міжнароднага саюза КВЗ». Кошт білетаў — ад 20 да 45 рублёў.

Таксама 13 ліпеня ў 22.00 стартуе XXVIII Міжнародны конкурс выканаўцаў эстраднай песні «Віцебск-2019». У першы дзень выпрабаванняў — «Славянскі хіт». Гледачом можна стаць усяго за 15—45 рублёў.

Па традыцыі на праекты Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» можна набыць падарункавы сертыфікат, які пазней абмяняць на білеты на анансаваныя канцэрты, а таксама на тыя, што стануць вядомыя пазней.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Фітнес-ягады на калгасных палетках

У Гродзенскім раёне заняліся вырашчваннем ягад годжы

Пробны гектар заморскага кустарніка высадзіў філіял «Парачанка» Гродзенскага мясакамбіната. Паколькі ў Беларусі прамысловым вырашчваннем ніхто не займаўся, ягадная культура павінна прайсці сертыфікацыю.

Аб цуда-ягадах ведаюць многія. Зоркі шоу-бізнесу рэкламуюць іх як сродак для пахудзення. І сапраўды, маюць мноства карысных рэчываў. У першую чаргу — вітаміны і мінералы.

Ягады годжы — гэта плады кустарніка дзераза звычайная. Іх яшчэ называюць воўчымі, але яны неядавітыя. Распаўсюджана расліна ў Кітаі. Але культывуюць яе і ў Еўропе.

Кустоўе балгарскай селекцыі гродзенцы закупілі ў Польшчы. Пакуль пасадзілі доследны ўчастак плошчай адзін гектар. Пасля таго як атрымаюць сертыфікат, памеры пашыраць.

— Ідэя заняцца вырашчваннем ягад годжы прыйшла пасля наведвання плантацыі ў польскім Кракаве, — расказвае дырэктар філіяла «Парачанка» Анатоль КУЖАЛІНАЎ. — Кліматычныя ўмовы ў нас аднолькавыя, а рэнтабельнасць культуры высокая. Кошт годжы оптам у сырым выглядзе дасягае пяці долараў за кілаграм, у замарожаным — сямі.

Па словах дырэктара, палякі гатовы купляць ягады ў замарожаным стане. У іх ёсць спецыяльныя тэхналогіі для атрымання высушанай сыравіны. У такім стане ягады ідуць на рэалізацыю ў аптэчную сетку з рэзультатам рэкамендацыямі па выкарыстанні. Усе працэсы ліцэнзаваны.

Але гэта пакуль перспектывы. Зараз у гродзенскіх аграрыях стаіць задача — максімальна захаваць саджанцы, якія былі высаджаны мінулай вясной. За станам зімоўкі і вегетацыйнай сочыць аграром гаспадаркі. Для росту раслін патрэбны пэўныя ўмовы — нейтральная глеба і арганічныя ўгнаенні. За год можна зняць да сямі ўраджаяў, бо кустарнікі пладоносяць са жніўня да маразоў.

Што датычыцца ўжывання, ягады годжы можна заліваць кіпнем і настойваць некалькі хвілін, дабаўляць у гарбаты альбо проста есці ў сухім выглядзе. Таксама іх выкарыстоўваюць у якасці дабаўкі да салатаў, галудуць у суп альбо кашу, напрыклад у аўсяныя шматкі на сняданак.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Забілі двух пенсіянераў

Гэта здарылася ў Бярэзінскім раёне. Як мяркуецца, магчымым матывам для забойства быў канфлікт больш чым трохгадовай даўніны.

Напачатку ў Бярэзінскі РАУС паступіла паведамленне ад брыгады хуткай дапамогі: у адным з дамоў у вёсцы Гаруны былі знойдзены трупы мужчыны і жанчыны. На месца выехалі аператывнікі. Высветлілася, што забітыя — сямейная пара пенсіянераў. Жанчына была 1952 года нараджэння, мужчына — 1950-га.

Адпрацоўваючы магчымыя версіі здарэння, міліцыянеры асабліва ўвагу аддавалі кантактам і сувязям загінулых, іх укладу жыцця. Пад падазрэнне трапілі некалькі

чалавек, аднак пасля праверкі іх датычнасць да двайнога забойства не пацвердзілася. Але ў правахоўнікаў усё ж з'явілася зачэпка: інфармацыя пра канфлікт пенсіянераў з адным колішнім вяскоўцам. Ён адбыўся больш чым тры гады таму. Тым не менш была адпрацавана і гэтая версія, якая прынесла свой плён. Пацвердзілася датычнасць да забойства 37-гадовага жыхара Барысаўскага раёна. Як паведамляе УУС Мінскага аблвыканкама, устаноўлена і меркаваная прычына злачынства — старая крыўда, якая ўсплывала на фоне ап'янення. Падазраваны затрыманы, заведзена крымінальная справа за забойства.

Сяргей РАСОЛЬКА.